

Selma Lagerlöf – författaren

Selma Lagerlöf

Selma Ottilia Lovisa Lagerlöf (født 20. november 1858 - død 16. marts 1940) var en svensk forfatter. Hun var en af de tidlige svenske nyromantikere og fik sit gennembrud med *Gösta Berlings saga* (1891).

Lagerlöfs bøger handler gerne om bondeliv i Nord-Sverige; men hendes fortællinger var hellere romantiske end realistiske. Hun indvævede bl.a. gamle fortællinger og historier i dét, hun skrev. En af hendes mest kendte bøger er *Nils Holgersens forunderlige rejse gennem Sverige*.

Biografi

Selma Lagerlöf var født på herregården Mårbacka i Sunne kommune i Värmland, og hun flyttede senere tilbage hertil. De fleste af hendes historier foregår i Värmland.

Hun var uddannet lærerinde og underviste på en pigeskole i Landskrona i 10 år fra 1885 til 1895. I denne tid skrev hun også åbningskapitlet til *Gösta Berlings Saga*. Hun sendte disse kapitler ind til en skrivekonkurrence og fik derefter tilbud om at få udgivet hele bogen. Da den udkom i Sverige, blev der ikke lagt særlig mærke til den; men en god kritik fra Georg Brandes, da den blev oversat til dansk, gjorde både bogen og forfatteren til vigtige dele af den svenske nyromantiske bevægelse.

Hun engagerede sig politisk, bl.a. i kampen for stemmeret til kvinder. Da nazisterne kom til magten i Tyskland, hjalp hun mange tyske intellektuelle og kunstnere med at flygte. Under Vinterkrigen gav hun sin nobelpris, en medalje af guld, væk for at støtte Finland økonomisk.

Eftertidens erkendelser

Selma Lagerlöf forblev ugift. Det har hidtil været penibelt at gå ind på årsager og rygter, der kunne være såkaldt vanærende. Efter nyere forskning og offentliggørelsen af gamle brevarkiver ved vi nu, at hun var lesbisk.

Den første kærlighedshistorie, vi er vidende om, var til den svenske forfatterinde *Sophie Elkan*, født Salomon (1853-1921), søster til sløjdmanden Otto Salomon. De boede på godset Nääs øst for Göteborg, hvor Selma Lagerlöf ofte aflagde besøg. Derfor har Nääs Slot en placering i historien om Nils Holgerssons rejse (1906).

Det næste kendte, større kærlighedsforhold var til adjunkt ved lærerseminariet i Falun frk. *Valborg Olander* (1861-1943). De var fælles i kvindefrigørelseskampen og kampen for kvinders stemmeret

Værker

Lagerlöfs bøger handler gerne om bondeliv i Nord-Sverige; men hendes fortællinger var hellere romantiske end realistiske. Hun indvævede bl.a. gamle fortællinger og historier i dét, hun skrev. En af hendes mest kendte bøger er *Nils Holgersens forunderlige rejse gennem Sverige*.

- 1892: *Gösta Berlings Saga* (roman)
- 1894: *Usynlige Lænker* [Noveller]
- 1895: *Et Æventyr i Vineta* (roman)
- 1897: *Antikristens Mirakler* (roman)
- 1899: *En Herregårdshistorie* (roman)
- 1899: *Legender Og Fortællinger* (noveller)
- 1901: *Jerusalem* (roman)
- 1903: *En Hverdagshistorie* (roman)
- 1904: *Dronninger i Kongshelle* (noveller)
- 1904: *Hr. Arnes Penge* (roman)
- 1904: *Kristuslegender* (noveller)
- 1906: *Niels Holgersens Forunderlige Rejse Gennem Sverige* (roman)
- 1912: *Køresvenden* (roman)
- 1914: *Kejseren Af Portugalien* (roman)
- 1915: *Trolde Og Mennesker* (noveller)
- 1916: *Liljecronas Hjem* (roman)
- 1918: *Bandlyst* (roman)
- 1922: *Mårbacka* (biografi nummer et)
- 1925: *Historien Om Familien Löwensköld* (roman)
- 1930: *Et Barns Erindringer* (biografi nummer to)
- 1932: *Dagbog* (Biografi nummer 3)
- 2003: *Mårbacka* (samling af de tre autobiografier *Mårbacka*, *Et Barns Erindringer* og *Dagbog*)

Udmærkelser

Lagerlöf fik Nobelprisen i litteratur i 1909 og blev medlem af *Svenska Akademien*, som uddeler prisen, i 1914.

Hendes portræt har været på den svenske 20-kroneseddel siden 1991.

Hun har også Skrevet novellen dyrenes nytårs nat. Hun har fået veje opkaldt efter sig i flere danske byer: Selma Lagerlöfs Vej i Sønderborg og i Aalborg; Selma Lagerlöfs Allé i Søborg i Gladsaxe Kommune.